

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΡΙΝΗΣ ΘΕΟΥ

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ

1852

SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI

INTERNET ARCHIVE ONLINE EDITION

CREATIVE COMMONS ΑΝΑΦΟΡΑ-ΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ

ΧΡΗΣΗ 4.0

1. Ἔστιν ἐν Συρίῃ πόλις οὐ πολλὸν ἀπὸ τοῦ
Εὐφρήτεω ποταμοῦ, καλέεται δὲ Ἰρή καὶ ἔστιν
ἰρή τῆς Ἡρῆς τῆς Ἀσσυρίας. δοκέει δέ μοι, τόδε
τὸ οὐνομα οὐκ ἅμα τῇ πόλι οἰκεομένη ἐγένετο,
ἀλλὰ τὸ μὲν ἀρχαῖον ἄλλο ἦν · μετὰ δὲ σφίσι τῶν
ἱρῶν μεγάλων γιγνομένων ἐς τόδε ἡ ἐπωνυμία
ἀπίκητο. περὶ ταύτης ὧν τῆς πόλιος ἔρχομαι ἐρέων
ὁκόσα ἐν αὐτῇ ἔστιν · ἐρέω δὲ καὶ νόμους, τοῖσιν
ἐς τὰ ἱρὰ χρέονται, καὶ πανηγύριας τὰς ἄγουσι
καὶ θυσίας τὰς ἐπιτελεύουσιν. ἐρέω δὲ ὁκόσα καὶ
περὶ τῶν τὸ ἱρὸν εἰσαμένων μυθολογέουσι, καὶ
τὸν νηὸν ὅκως ἐγένετο. γράφω δὲ Ἀσσύριος ἐὼν,
καὶ τῶν ἀπηγέομαι τὰ μὲν αὐτοψίῃ ἔμαθον, τὰ
δὲ παρὰ τῶν ἱρέων ἐδάην, ὁκόσα ἐόντα ἐμεῦ
πρεσβύτερα ἐγὼ ἱστορέω.

2. Πρῶτοι μὲν ὧν ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν,
Αἰγύπτιοι λέγονται θεῶν τε ἐννοίην λαβεῖν
καὶ ἱρὰ εἴσασθαι καὶ τεμένεα καὶ πανηγύριας
ἀποδέξαι. πρῶτοι δὲ καὶ οὐνόματα ἱρὰ ἔγνωσαν
καὶ λόγους ἱροὺς ἔλεξαν. μετὰ δὲ οὐ πολλοστῷ
χρόνῳ παρ' Αἰγυπτίων λόγον Ἀσσύριοι ἐς θεοὺς
ἤκουσαν καὶ ἱρὰ καὶ νηοὺς ἤγειραν, ἐν τοῖσι

καὶ ἀγάλματα ἔθεντο καὶ ξόανα ἐστήσαντο. 3. τὸ δὲ παλαιὸν καὶ παρ' Αἰγυπτίοισιν ἀξόανοι νηοὶ ἔσαν. καὶ ἔστιν ἰρὰ καὶ ἐν Συρίῃ οὐ παρὰ πολὺ τοῖς Αἰγυπτίοισιν ἰσοχρονέοντα, τῶν ἐγὼ πλεῖστα ὅπωπα · τό γε τοῦ Ἡρακλέος τὸ ἐν Τύρῳ, οὐ τούτου τοῦ Ἡρακλέος, τὸν Ἕλληνες αἰείδουσιν, ἀλλὰ τὸν ἐγὼ λέγω, πολλὸν ἀρχαιότερος, καὶ Τύριος ἥρως ἐστίν. 4. ἐνὶ δὲ καὶ ἄλλο ἱρὸν ἐν Φοινίκῃ μέγα, τὸ Σιδώνιοι ἔχουσιν, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσιν, Ἀστάρτης ἐστίν · Ἀστάρτην δ' ἐγὼ δοκέω Σεληναίην ἔμμεναι · ὡς δέ μοί τις τῶν ἱρέων ἀπηγγέετο, Εὐρώπης ἐστὶ τῆς Κάδμου ἀδελφεῆς. ταύτην δ' ἐοῦσαν Ἀγήνορος τοῦ βασιλῆος θυγατέρα, ἐπειδὴ τε ἀφανὴς ἐγεγόνεεν, οἱ Φοίνικες τῷ νηῷ ἐτιμήσαντο καὶ λόγον ἱρὸν ἐπ' αὐτῇ ἔλεξαν, ὅτι ἐοῦσαν καλὴν Ζεὺς ἐπόθεε καὶ τὸ εἶδος εἰς ταῦρον ἀμειψάμενος ἥρπασε, καὶ μιν ἐς Κρήτην φέρων ἀπίκητο. τάδε μὲν καὶ τῶν ἄλλων Φοινίκων ἤκουον, καὶ τὸ νόμισμα, τῷ Σιδώνιοι χρέονται, τὴν Εὐρώπην ἐφεζομένην ἔχει τῷ ταύρῳ τῷ Διί · τὸν δὲ νηὸν οὐκ ὁμολογεύουσιν Εὐρώπης ἔμμεναι. 5. ἔχουσι δὲ καὶ ἄλλο

Φοίνικες ἱρόν, οὐκ Ἀσσύριον, ἀλλ' Αἰγύπτιον, τὸ ἐξ Ἡλίου πόλιος ἐς τὴν Φοινίκην ἀπίκητο. ἐγὼ μὲν μιν οὐκ ὄπωπα, μέγα δὲ καὶ τότε καὶ ἀρχαῖόν ἐστιν. 6. εἶδον δὲ καὶ ἐν Βύβλῳ μέγα ἱρόν Ἀφροδίτης Βυβλίας, ἐν τῷ καὶ τὰ ὄργια ἐς Ἄδωνιν ἐπιτελέουσιν · ἐδάην δὲ καὶ τὰ ὄργια. λέγουσι γὰρ δὴ ὦν τὸ ἔργον τὸ ἐς Ἄδωνιν ὑπὸ τοῦ συὸς ἐν τῇ χώρῃ τῇ σφετέρῃ γενέσθαι καὶ μνήμην τοῦ πάθεος τύπτονται τε ἐκάστου ἔτεος καὶ θρηνέουσι καὶ τὰ ὄργια ἐπιτελέουσιν καὶ σφίσι μεγάλα πένθεα ἀνὰ τὴν χώραν ἴσταται. ἐπεὰν δὲ ἀποτύψωνται τε καὶ ἀποκλαύσωνται, πρῶτα μὲν καταγίζουσι τῷ Ἀδώνιδι ὅπως ἐόντι νέκυι, μετὰ δὲ τῇ ἐτέρῃ ἡμέρῃ ζῶειν τέ μιν μυθολογέουσι καὶ ἐς τὸν ἡέρα πέμπουσι καὶ τὰς κεφαλὰς ξυρέονται ὅπως Αἰγύπτιοι ἀποθανόντος Ἄπιοις. γυναικῶν δὲ ὀκόσαι οὐκ ἐθέλουσι ξυρέεσθαι, τοιήνδε ζημίην ἐκτελέουσιν · ἐν μιῇ ἡμέρῃ ἐπὶ πρήσι τῆς ὥρης ἴστανται, ἢ δὲ ἀγορὴ μούνοισι ξείνοισι παρακέεται καὶ ὁ μισθὸς ἐς τὴν Ἀφροδίτην θυσίη γίγνεται. 7. εἰσὶ δὲ ἔνιοι Βυβλίων, οἳ λέγουσι παρὰ σφίσι τεθάφθαι τὸν Ὅσριν τὸν Αἰγύπτιον,

καὶ τὰ πένθεα καὶ τὰ ὄργια οὐκ ἐς τὸν ᾿Αδωνιν, ἀλλ' ἐς τὸν ᾿Οσίριν πάντα πρήσσεσθαι. ἐρέω δὲ ὁκόθεν καὶ τάδε πιστὰ δοκέουσι. κεφαλὴ ἐκάστου ἔτεος ἐξ Αἰγύπτου ἐς τὴν Βύβλον ἀπικνέεται πλώουσα τὸν μεταξὺ πλόον ἑπτὰ ἡμερέων, καὶ μιν οἱ ἄνεμοι φορέουσι θεῇ ναυτιλίῃ· τρέπεται δὲ οὐδαμὰ, ἀλλ' ἐς μούνην τὴν Βύβλον ἀπικνέεται. καὶ ἔστι τὸ σύμπαν θωῦμα. καὶ τοῦτο ἐκάστου ἔτεος γίγνεται, τὸ καὶ ἐμεῦ παρεόντος ἐν Βύβλῳ ἐγένετο· καὶ τὴν κεφαλὴν ἐθεησάμην Βυβλίνην.

8. ἔνι δὲ καὶ ἄλλο θωῦμα ἐν τῇ χώρῃ τῇ Βυβλίνῃ, ποταμὸς ἐκ τοῦ Λιβάνου τοῦ οὖρεος ἐς τὴν ἄλλα ἐκδιδοῖ· οὖνομα τῷ ποταμῷ ᾿Αδωνις ἐπικέεται. ὁ δὲ ποταμὸς ἐκάστου ἔτεος αἰμάσσεται καὶ τὴν χροίην ὀλέσας ἐσπίπτει ἐς τὴν θάλασσαν καὶ φοινίσσει τὸ πολλὸν τοῦ πελάγους καὶ σημαίνει τοῖς Βυβλίοις τὰ πένθεα. μυθεόνται δὲ ὅτι ταύτῃσι τῇσιν ἡμέρησιν ὁ ᾿Αδωνις ἀνὰ τὸν Λίβανον τιτρώσκεται καὶ τὸ αἶμα ἐς τὸ ὕδωρ ἐρχόμενον ἀλλάσσει τὸν ποταμὸν καὶ τῷ ῥόῳ τὴν ἐπωνυμίην διδοῖ. ταῦτα μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσιν. ἐμοὶ δὲ τις ἀνὴρ Βύβλιος ἀληθεῖα δοκέων λέγειν

ἐτέρην ἀπηγέετο τοῦ πάθεος αἰτίην. ἔλεγε δὲ ὧδε
· ὁ Ἄδωνις ὁ ποταμός, ὃ ξεῖνε, διὰ τοῦ Λιβάνου
ἔρχεται · ὁ δὲ Λίβανος κάρτα ξανθόγεώς ἐστίν
· ἄνεμοι ὧν τρηχέες ἐκείνησι τῇσιν ἡμέρησιν
ἰστάμενοι τὴν γῆν τῷ ποταμῷ ἐπιφέρουσι ἐοῦσαν
ἐς τὰ μάλιστα μιλτώδεα, ἥ δὲ γῆ μιν αἰμώδεα
τίθησι · καὶ τοῦδε τοῦ πάθεος οὐ τὸ αἶμα, τὸ
λέγουσιν, ἀλλ' ἡ χώρα αἰτίη. ὁ μὲν μοι Βύβλιος
τοσαῦτα ἀπηγέετο · εἰ δὲ ἀτρεκέως ταῦτα ἔλεγεν,
ἐμοὶ μὲν δοκεῖ κάρτα θεῖη καὶ τοῦ ἀνέμου ἡ
συντυχίη. 9. ἀνέβην δὲ καὶ ἐς τὸν Λίβανον ἐκ
Βύβλου, ὁδὸν ἡμέρης, πυθόμενος αὐτόθι ἀρχαῖον
ἱρὸν Ἀφροδίτης ἔμμεναι, τὸ Κινύρης εἴσατο, καὶ
εἶδον τὸ ἱρὸν καὶ ἀρχαῖον ἦν. τάδε μὲν ἐστὶ τὰ ἐν
τῇ Συρίῃ ἀρχαῖα καὶ μεγάλα ἱρά. 10. τοσούτων
δὲ ἐόντων ἐμοὶ δοκεῖ οὐδὲν τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει
μεῖζον ἔμμεναι οὐδὲ νηὸς ἄλλος ἀγιώτερος οὐδὲ
χώρα ἄλλη ἱροτέρη. ἐνὶ δὲ καὶ ἔργα ἐν αὐτῷ
πολυτελέα καὶ ἀρχαῖα ἀναθήματα καὶ πολλὰ
θωύματα καὶ ξόανα θεοπρεπέα, καὶ θεοὶ δὲ κάρτα
αὐτοῖσιν ἐμφανέες · ἰδρώει γὰρ δὴ ὧν παρὰ σφίσι
τὰ ξόανα καὶ κινέεται καὶ χρησμηγορεῖ · καὶ

βοή δὲ πολλάκις ἐγένετο ἐν τῷ νηῷ κλεισθέντος τοῦ ἱεροῦ, καὶ πολλοὶ ἤκουσαν. ναὶ μὴν καὶ ὄλβου πέρι ἐν τοῖσιν ἐγὼ οἶδα πρῶτόν ἐστι· πολλὰ γὰρ αὐτοῖσιν ἀπικνέεται χρήματα ἔκ τε Ἀραβίης καὶ Φοινίκων καὶ Βαβυλωνίων καὶ ἄλλα ἐκ Καππαδοκίης, τὰ δὲ καὶ Κίλικες φέρουσι, τὰ δὲ Ἀσσύριοι. εἶδον δὲ ἐγὼ καὶ τὰ ἐν τῷ νηῷ λάθρη ἀποκέαται, ἐσθῆτα πολλὴν καὶ ἄλλα ὀκόσα ἐς ἄργυρον ἢ ἐς χρυσὸν ἀποκέκριται· ὀρταὶ μὲν γὰρ καὶ πανηγύριες οὐδαμοῖσιν ἄλλοισιν ἀνθρώπων τοσαῖδε ἀποδεδέχεται. II. ἱστορέοντι δέ μοι ἐτέων πέρι, ὀκόσα τῷ ἱερῷ ἐστι, καὶ τὴν θεὸν αὐτοὶ ἦντινα δοκέουσι, πολλοὶ λόγοι ἐλέγοντο, τῶν οἱ μὲν ἱροί, οἱ δὲ ἐμφανέες, οἱ δὲ κάρτα μυθώδεις, καὶ ἄλλοι βάρβαροι, οἱ μὲν τοῖσιν Ἑλλήσιν ὁμολογέοντες, τοὺς ἐγὼ πάντας μὲν ἐρέω, δέκομαι δὲ οὐδαμά. 12. οἱ μὲν ὧν πολλοὶ Δευκαλίωνα τὸν Σισύθεα τὸ ἱρὸν εἵσασθαι λέγουσι, τοῦτον Δευκαλίωνα, ἐπὶ τοῦ τὸ πολλὸν ὕδωρ ἐγένετο. Δευκαλίωνος δὲ πέρι λόγον ἐν Ἑλλήσιν ἤκουσα, τὸν Ἑλληνες ἐπ' αὐτῷ λέγουσιν. ὁ δὲ μῦθος ὧδε ἔχει· ἥδε ἡ γενεὴ οἱ νῦν ἄνθρωποι οὐ πρῶτοι

ἐγένοντο, ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἡ γενεὴ πάντες ὤλοντο. οὔτοι δὲ γένεος τοῦ δευτέρου εἰσί, τὸ αὐτίς ἐκ Δευκαλίωνος ἐς πληθὺν ἀπίκητο. ἐκείνων δὲ πέρι τῶν ἀνθρώπων τάδε μυθέονται · ὑβρισταὶ κάρτα ἐόντες ἀθέμιστα ἔργα ἔπρησσον, οὔτε γὰρ ὄρκια ἐφύλασσον οὔτε ξείνους ἐδέκοντο οὔτε ἱκετέων ἠνεύχοντο, ἀντ' ὧν σφίσιν ἡ μεγάλη συμφορὴ ἀπίκητο. αὐτίκα ἡ γῆ πολλὸν ὕδωρ ἐκδιδοῖ καὶ ὄμβροι μεγάλοι ἐγένοντο καὶ οἱ ποταμοὶ κατέβησαν μέζονες καὶ ἡ θάλασσα ἐπὶ πολλὸν ἀνέβη, ἐς δὲ πάντα ὕδωρ ἐγένοντο καὶ πάντες ὤλοντο, Δευκαλίων δὲ μῦθος ἀνθρώπων ἐλίπετο ἐς γενεὴν δευτέραν εὐβουλίας τε καὶ τοῦ εὐσεβέος εἵνεκα. ἡ δὲ οἱ σωτηρίῃ ἤδε ἐγένετο · λάρνακα μεγάλην, τὴν αὐτὸς εἶχεν, ἐς ταύτην ἐσβιβάσας παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἐωυτοῦ ἐσέβη · ἐσβαίνοντι δὲ οἱ ἀπίκοντο σύες καὶ ἵπποι καὶ λεόντων γένεα καὶ ὄφεις καὶ ἄλλα ὀκόσα ἐν γῇ νέμονται, πάντα ἐς ζεύγεα. ὁ δὲ πάντα ἐδέκετο, καὶ μιν οὐκ ἐσίνοντο, ἀλλὰ σφίσι μεγάλη διόθεν φιλή ἐγένετο. καὶ ἐν μιῇ λάρνακι πάντες ἐπλευσαν, ἔστε τὸ ὕδωρ ἐπεκράτεε. τὰ μὲν Δευκαλίωνος πέρι Ἑλληνες

ιστορέουσι. 13. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου λέγεται λόγος ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει μεγάλως ἄξιος θωυμάσαι, ὅτι ἐν τῇ σφετέρῃ χώρῃ χάσμα μέγα ἐγένετο καὶ τὸ σύμπαν ὕδωρ κατεδέξατο · Δευκαλίων δέ, ἐπεὶ τάδε ἐγένετο, βωμούς τε ἔθετο καὶ νηὸν ἐπὶ τῷ χάσματι Ἱηρης ἅγιον ἐστήσατο. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ χάσμα εἶδον, καὶ ἔστιν ὑπὸ τῷ νηῷ κάρτα μικρόν. εἰ μὲν ὦν πάλαι καὶ μέγα ἐὼν νῦν τοιόνδε ἐγένετο, οὐκ οἶδα · τὸ δὲ ἐγὼ εἶδον, μικρόν ἐστι. σῆμα δὲ τῆς ἱστορίας τόδε πρήσσουσι · δις ἐκάστου ἔτεος ἐκ θαλάσσης ὕδωρ ἐς τὸν νηὸν ἀπικνέεται. φέρουσι δὲ οὐκ ἱέες μῦνον, ἀλλὰ πᾶσα Συρίη καὶ Ἀραβίη, καὶ πέρηθεν τοῦ Εὐφρήτεω πολλοὶ ἄνθρωποι ἐς θάλασσαν ἔρχονται καὶ πάντες ὕδωρ φέρουσι, τὸ πρῶτα μὲν ἐν τῷ νηῷ ἐκχέουσι, μετὰ δὲ ἐς τὸ χάσμα κατέρχεται, καὶ δέκεται τὸ χάσμα μικρόν ἐὼν ὕδατος χρήμα πολλόν. τὰ δὲ ποιέοντες Δευκαλίωνα ἐν τῷ ἱρῷ τόνδε νόμον θέσθαι λέγουσι συμφορῆς τε καὶ εὐεργεσίας μνῆμα ἔμμεναι. ὁ μὲν ὦν ἀρχαῖος αὐτοῖσι λόγος ἀμφὶ τοῦ ἱεροῦ τοιόσδε ἐστί. 14. ἄλλοι δὲ Σεμίραμιν τὴν Βαβυλωνίην, τῆς δὴ πολλὰ ἔργα ἐν τῇ

Ἀσίη ἐστί, ταύτην καὶ τόδε τὸ ἔδος εἰσασθαι νομίζουσιν, οὐκ Ἥρη δὲ εἰσασθαι, ἀλλὰ μητρὶ ἐωυτῆς, τῆς Δερκετῶ οὖνομα. Δερκετοῦς δὲ εἶδος ἐν Φοινίκῃ ἐθεησάμην, θέημα ξένον · ἡμισέη μὲν γυνή, τὸ δὲ ὁκόσον ἐκ μηρῶν ἐς ἄκρους πόδας ἰχθύος οὐρὴ ἀποτείνεται. ἡ δὲ ἐν τῇ ἰρῇ πόλι πᾶσα γυνή ἐστι. πίστιες δὲ τοῦ λόγου αὐτοῖσι κάρτα ἐμφανέες · ἰχθύας χρῆμα ἱρὸν νομίζουσι καὶ οὐκοτε ἰχθύων ψαύουσι, καὶ ὄρνιθας τοὺς μὲν ἄλλους σιτέονται, περιστερὴν δὲ μούνην οὐ σιτέονται, ἀλλὰ σφίσιν ἦδε ἰρή. τὰ δὲ γιγνόμενα δοκέει αὐτοῖσι ποιέεσθαι Δερκετοῦς καὶ Σεμιράμιος εἵνεκα, τὸ μὲν, ὅτι Δερκετῶ μορφὴν ἰχθύος ἔχει, τὸ δέ, ὅτι τὸ Σεμιράμιος τέλος ἐς περιστερὴν ἀπίκητο. ἀλλ' ἐγὼ τὸν μὲν νηὸν ὅτι Σεμιράμιος ἔργον ἐστί, τάχα κου δέξομαι · Δερκετοῦς δὲ τὸ ἱρὸν ἔμμεναι οὐδαμὰ πείθομαι, ἐπεὶ καὶ παρ' Αἰγυπτίων ἐνίοισιν ἰχθύας οὐ σιτέονται, καὶ τάδε οὐ Δερκετοῖ χαρίζονται. 15. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λόγος ἱρός, τὸν ἐγὼ σοφοῦ ἀνδρὸς ἤκουσα, ὅτι ἡ μὲν θεὴ Ῥέη ἐστί, τὸ δὲ ἱρὸν Ἄττεω ποίημα. Ἄττης δὲ γένος μὲν Λυδὸς ἦν, πρῶτος δὲ τὰ

ὄργια τὰ ἐς Ῥέην ἐδιδάξατο. καὶ τὰ Φρύγες καὶ
Λυδοὶ καὶ Σαμόθρακες ἐπιτελέουσιν, Ἄττεω
πάντα ἔμαθον · ὥς γάρ μιν ἡ Ῥέη ἔτεμε, βίου
μὲν ἀνδρηίου ἀπεπαύσατο, μορφὴν δὲ θηλέην
ἡμείψατο καὶ ἐσθῆτα γυναικικήν ἐνεδύσατο καὶ
ἐς πᾶσαν γῆν φοιτῶν ὄργιά τε ἐπετέλεε καὶ τὰ
ἔπαθεν ἀπηγέετο καὶ Ῥέην ἤειδεν. ἐν τοῖσι καὶ
ἐς Συρίην ἀπίκητο. ὥς δὲ οἱ πέρην Εὐφρήτew
ἄνθρωποι οὔτε αὐτὸν οὔτε ὄργια ἐδέκοντο, ἐν
τῷδε τῷ χώρῳ τὸ ἱρὸν ἐποιήσατο. σημήνια δέ · ἡ
θεὸς τὰ πολλὰ ἐς Ῥέην ἐπικνέεται. λέοντες γάρ
μιν φέρουσι καὶ τύμπανον ἔχει καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ
πυργοφορεῖ, ὁκοίην Ῥέην Λυδοὶ ποιέουσιν. ἔλεγε
δὲ καὶ Γάλλων πέρι, οἳ εἰσιν ἐν τῷ ἱρῷ, ὅτι Γάλλοι
Ἦρη μὲν οὐδαμὰ, Ῥέη δὲ τέμνονται καὶ Ἄττεα
μιμούνται. τὰ δέ μοι εὐπρεπέα μὲν δοκεῖ ἔμμεναι,
ἀληθέα δὲ οὐ · ἐπεὶ καὶ τῆς τομῆς ἄλλην αἰτίην
ἤκουσα πολλὸν πιστοτέρην. 16. ἀνδάνει δέ μοι τὰ
λέγουσι τοῦ ἱροῦ πέρι τοῖσιν Ἑλλήσιν τὰ πολλὰ
ὁμολογέοντες, τὴν μὲν θεὸν Ἦρην δοκέοντες, τὸ
δ' ἔργον Διονύσου τοῦ Σεμέλης ποίημα · καὶ γὰρ
δὴ Διόνυσος ἐς Συρίην ἀπίκητο κείνην ὁδὸν τὴν

ἦλθεν ἐπ' Αἰθιοπίνην. καὶ ἔστι πολλὰ ἐν τῷ ἱρῷ
Διονύσου ποιητέω σήματα, ἐν τοῖσι καὶ ἐσθῆτες
βάρβαροι καὶ λίθοι Ἴνδοι καὶ ἐλεφάντων κέρα,
τὰ Διόνυσος ἐξ Αἰθιοπῶν ἤνεικε, καὶ φαλλοὶ
δὲ ἐστᾶσιν ἐν τοῖσι προπυλαίοισι δύο κάρτα
μεγάλοι, ἐπὶ τῶν ἐπίγραμμα τοιόνδε ἐπιγέγραπ-
ται, „τούσδε φαλλοὺς Διόνυσος Ἥρῃ μητρειῇ
ἀνέθηκα.“

Ἐμοὶ μὲν νυν καὶ τάδε ἀρκέει. ἐρέω δὲ καὶ
ἄλλ' ὅ τι ἐστὶν ἐν τῷ νηῷ Διονύσου ὄργιον.
φαλλοὺς Ἑλληνες Διονύσῳ ἐγείρουσιν, ἐπὶ τῶν
καὶ τοιόνδε τι φέρουσιν, ἄνδρας μικροὺς ἐκ ξύλου
πεποιημένους, μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντας· καλέονται
δὲ τάδε νευρόσπαστα. ἔστι δὲ καὶ τόδε ἐν τῷ ἱρῷ,
ἐν δεξιῇ τοῦ νηοῦ κάθηται σμικρὸς ἀνὴρ χάλκεος
ἔχων αἰδοῖον μέγα. 17. τοσάδε μὲν ἀμφὶ τῶν
οἰκιστέων τοῦ ἱεροῦ μυθολογέουσιν. ἤδη δὲ ἐρέω
καὶ τοῦ νηοῦ περὶ θεσιός τε ὅκως ἐγένετο καὶ
ὅστις μιν ἐποίησατο. λέγουσι τὸν νηὸν τὸν νῦν
έόντα μὴ ἔμμεναι τὸν τὴν ἀρχὴν γεγεννημένον,
ἄλλ' ἐκεῖνον μὲν κατενεχθῆναι χρόνῳ ὕστερον,
τὸν δὲ νῦν έόντα Στρατονίκης ἔμμεναι ποίημα,

γυναικὸς τοῦ Ἀσσυρίων βασιλῆος. δοκέει δέ μοι
ἢ Στρατονίκη ἐκείνη ἔμμεναι, τῆς ὁ πρόγονος
ἠρήσατο, τὸν ἤλεγξε τοῦ ἱητροῦ ἐπινοίη · ὥς γάρ
μιν ἢ συμφορὴ κατέλαβεν, ἀμηχανέων τῷ κακῷ
αἰσχυρῷ δοκέοντι κατ' ἡσυχίην ἐνόσσειν. ἔκειτο δὲ
ἀλγέων οὐδέν, καὶ οἱ ἦ τε χροιὴ πάμπαν ἐτρέπετο
καὶ τὸ σῶμα δι' ἡμέρης ἐμαραίνετο. ὁ δὲ ἱητρὸς
ὥς εἶδε μιν ἐς οὐδὲν ἐμφανὲς ἀρρωστέοντα, ἔγνω
τὴν νοῦσον ἔρωτα ἔμμεναι. ἔρωτος δὲ ἀφανέος
πολλὰ σημήια, ὀφθαλμοὶ τε ἀσθενέες καὶ φωνὴ
καὶ χροιὴ καὶ δάκρυα. μαθὼν δὲ ταῦτα ἐποίηε ·
χειρὶ μὲν τῇ δεξιῇ ἔχε τοῦ νεηνίσκου τὴν καρδίην,
ἐκάλεε δὲ τοὺς ἀνὰ τὴν οἰκίην πάντας · ὁ δὲ
τῶν μὲν ἄλλων ἐσιόντων πάντων ἐν ἡρεμίῃ
μεγάλῃ ἦν, ὥς δὲ ἡ μητρὺ ἀπύκετο, τὴν τε
χροιὴν ἠλλάξατο καὶ ἰδρώειν ἄρξατο καὶ τρόμῳ
ἔχετο καὶ ἡ καρδίη ἀνεπάλλετο · τὰ δὲ γινόμενα
ἐμφανέα τῷ ἱητρῷ τὸν ἔρωτα ἐποίηε. 18. καὶ μιν
ᾧδε ἰήσατο · καλέσας τοῦ νεηνίσκου τὸν πατέρα
κάρτα ὀρρωδέοντα, Ὁδε ἡ νοῦσος, ἔφη, τὴν ὁ
παῖς ὅδε ἀρρωστέει, οὐ νοῦσός ἐστιν, ἀλλὰ ἀδικίη
· ὅδε γάρ τοι ἀλγέει μὲν οὐδέν, ἔρως δέ μιν καὶ

φρενοβλαβείη ἔχει. ἐπιθυμέει δὲ τῶν οὐδαμὰ
τεύξεται, φιλέων γυναῖκα ἐμήν, τήν ἐγὼ οὐτι
μετήσομαι. ὁ μὲν ὦν τοιάδε σοφίη ἐψεύδετο. ὁ δὲ
αὐτίκα ἐλίσσετο, Πρὸς τε σοφίης καὶ ἱητρικῆς μή
μοι παῖδα ὀλέσης· οὐ γὰρ ἐθέλων ταύτη συμφορῇ
ἔσχετο, ἀλλὰ οἱ ἡ νοῦσος ἀεκουσίη. τῷ σὺ μηδαμὰ
ζηλοτυπέων πένθος ἐγείραι πάσῃ βασιληίῃ μηδὲ
ἱητρὸς ἐὼν φθόνον προξενέειν ἱητρικῇ. ὁ μὲν
ᾧδε ἀγνώως ἐὼν ἐδέετο. ὁ δὲ μιν αὖτις ἀμείβετο,
Ἄνόσια σπεύδεις γάμον ἐμὸν ἀπαιρέόμενος ἡδὲ
ἱητρὸν ἄνδρα βιώμενος. σὺ δὲ κῶς ἂν αὐτὸς
ἔπρηξας, εἴ τοι σὴν γυναῖκα ἐπόθεεν, ἐμεῦ τάδε
δεόμενος ; ὁ δὲ πρὸς τάδε ἔλεγεν ὡς οὐδ' αὐτὸς
ἂν κοτε γυναικὸς ἐφείσατο οὐδὲ παιδὶ σωτηρίας
ἐφθόνεεν, εἰ καὶ οἱ μητρειῆς ἐπεθύμεεν· οὐ γὰρ
ὁμοίην συμφορὴν ἔμμεναι γαμετὴν ἢ παῖδα
ὀλέσαι. ὡς δὲ τάδε ὁ ἱητρὸς ἤκουσε, Τί τοι, ἔφη,
ἐμὲ λίσσεαι ; καὶ γάρ τοι σὴν γυναῖκα ποθέει· τὰ
δὲ ἔλεγον ἐγὼ, πάντα ἔην ψεύδεα. πείθεται μὲν
τουτέοισι, καὶ τῷ μὲν παιδὶ λείπει καὶ γυναῖκα
καὶ βασιληίην, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Βαβυλωνίην χώρ-
ην ἀπίκητο καὶ πόλιν ἐπὶ τῷ Εὐφρήτῃ ἐπώννυμον

ἑωυτοῦ ἐποιήσατο, ἔνθα οἱ καὶ ἡ τελευτὴ ἐγένετο.
ὥδε μὲν ὁ ἱητρὸς ἔρωτα ἔγνω τε καὶ ἰήσατο. 19.
ἦδε δὴ ὧν ἡ Στρατονίκη ἔτι τῷ προτέρῳ ἀνδρὶ
συνοικέουσα ὄναρ τοιόνδε ἐθεήσατο, ὥς μιν ἡ
Ἥρη ἐκέλευεν ἐγείραί οἱ τὸν ἐν τῇ ἱρῇ πόλι νηόν,
εἰ δὲ ἀπειθέοι, πολλὰ οἱ καὶ κακὰ ἀπείλεεν. ἡ δὲ
τὰ μὲν πρῶτα οὐδεμίην ὥρην ἐποίεετο, μετὰ δὲ
ὥς μιν μεγάλη νοῦσος ἔλαβε, τῷ τε ἀνδρὶ τὴν
ὄψιν ἀπηγήσατο καὶ τὴν Ἥρην ἰλάσκετο καὶ
στήσειν τὸν νηὸν ὑπεδέξατο. καὶ αὐτίκα ὑγίεια
γενομένην ὁ ἀνὴρ ἐς τὴν ἱρὴν πόλιν ἔπεμπε, σὺν
δὲ οἱ καὶ χρήματα καὶ στρατιὴν πολλήν, τοὺς
μὲν οἰκοδομέειν, τοὺς δὲ καὶ τοῦ ἀσφαλέος εἵνεκα
· καλέσας δὲ τινα τῶν ἑωυτοῦ φίλων, νεηνίην
κάρτα καλόν, τῷ οὔνομα ἦν Κομβάβος, Ἐγὼ τοι,
ἔφη, ὦ Κομβάβε, ἐσθλὸν ἐόντα φιλέω τε μάλιστα
φίλων ἐμῶν καὶ πάμπαν ἐπαινέω σοφίης τε καὶ
εὐνοίης τῆς ἐς ἡμέας, τὴν δὴ ἐπεδέξαιο · νῦν δὲ μοι
χρειῶ μεγάλης πίστιος, τῷ σε θέλω γυναικὶ ἐμῇ
ἐσπόμενον ἔργον τέ μοι ἐπιτελέσαι καὶ ἱρὰ τελέ-
σαι καὶ στρατιῆς ἐπικρατέειν · σοὶ δὲ ἀπικομένῳ
ἐξ ἡμέων τιμὴ μεγάλη ἔσσεται. πρὸς δὲ τάδε

ὁ Κομβάβος αὐτίκα λίσσεται πολλὰ λιπαρέων
μή μιν ἐκπέμπειν μηδὲ πιστεύειν οἱ τὰ πολλὸν
ἔωτοῦ μέζονα χρήματα καὶ γυναῖκα καὶ ἔργον
ἱρόν· τὰ δὲ ὀρρώδεε μή κοτέ οἱ ζηλοτυπίη χρόνῳ
ὑστέρῳ ἐς τὴν Στρατονίκην γένοιτο, τὴν μούνος
ἀπάξειν ἔμελλεν. 20. ὥς δὲ οὐδαμὰ ἐπείθετο, ὁ δὲ
ἱκεσίης δευτέρης ἄπτεται δοῦναί οἱ χρόνον ἑπτὰ
ἡμερέων, μετὰ δὲ ἀποστείλαί μιν τελέσαντά τι
τῶν μάλιστα ἐδέετο. τυχὼν δὲ ῥηιδίως ἐς τὸν
ἔωτοῦ οἶκον ἀπικνέεται καὶ πεσὼν χαμᾶζε
τοιάδε ὠδύρετο· ὦ δαίμονες, τί μοι ταύτης τῆς
πίστιος; τί δέ μοι ὁδοῦ, τῆς τέλους ἤδη δέρκομαι
; νέος μὲν ἐγὼ καὶ γυναικὶ καλῇ ἔσομαι. τὸ δέ
μοι μεγάλη συμφορὴ ἔσσεται, εἰ μὴ ἔγωγε πᾶσαν
αἰτίην κακοῦ ἀποθήσομαι. τῷ με χρὴν μέγα
ἔργον ἀποτελέσαι, τό μοι πάντα φόβον ἰήσεται.
τάδε εἰπὼν ἀτελέα ἑωυτὸν ἐποίησε, καὶ ταμῶν τὰ
αἰδοῖα ἐς ἀγγήιον μικρὸν κατέθετο σμύρνην τε
ἄμα καὶ μέλιτι καὶ ἄλλοισι θυώμασι καὶ ἔπειτα
σφρηγίδι τὴν ἐφόρεε σημηνάμενος τὸ τρῶμα ἰήτο.
μετὰ δὲ ὥς μιν ὁδοιπορεῖν ἐδόκεεν, ἀπικόμενος
ἐς τὸν βασιλῆα πολλῶν παρεόντων διδοῖ τε ἅμα

τὸ ἀγγήιον καὶ λέγει ὧδε · ὦ δέσποτα, τότε μοι μέγα κειμήλιον ἐν τοῖσιν οἰκηίοισιν ἀπεκέετο, τὸ ἐγὼ κάρτα ἐπόθεον · νῦν δὲ ἐπεὶ μεγάλην ὁδὸν ἔρχομαι, παρὰ σοὶ τότε θήσομαι. σὺ δέ μοι ἀσφαλῆως ἔχειν · τότε γάρ μοι χρυσοῦ βέλτερον, τότε μοι ψυχῆς ἐμῆς ἀντάξιον. εὖτ' ἂν δὲ ἀπίκωμαι, σώων αὐτίς ἀποίσομαι. ὁ δὲ δεξάμενος ἐτέρη σφρηγίδι ἐσημαίνετο καὶ τοῖσι ταμίησι φρουρέειν ἐνετείλατο. 21. Κομβάβος μὲν νυν τὸ ἀπὸ τοῦδε ἀσφαλέα ὁδὸν ἤνυεν · ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὴν ἱρὴν πόλιν σπουδῇ τὸν νηὸν οἰκοδόμεον καὶ σφίσι τρία ἔτεα ἐν τῷ ἔργῳ ἐξεγένετο, ἐν τοῖσιν ἀπέβαινε τάπερ ὁ Κομβάβος ὀρρώδεεν · ἡ Στρατονίκη γὰρ χρόνον ἐπὶ πολλὸν συνόντα μιν ποθέειν ἄρχετο, μετὰ δὲ οἱ καὶ κάρτα ἐπεμήνατο. καὶ λέγουσιν οἱ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει τὴν Ἥρην τουτέων αἰτίην ἐθέλουσαν γενέσθαι, Κομβάβον ἐσθλὸν μὲν ἐόντα λαθέειν μηδαμὰ, Στρατονίκην δὲ τίσασθαι, ὅτι οὐ ρηιδίως τὸν νηὸν ὑπέσχετο. 22. ἡ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐσωφρόνεε καὶ τὴν νοῦσον ἔκρυπτεν, ὥς δὲ οἱ τὸ κακὸν μέζον ἡσυχίης ἐγένετο, ἐς ἐμφανὲς ἐτρύχετο κλαίεσκε τε δι' ἡμέρης καὶ Κομβάβον

ἀνεκαλέετο καὶ οἱ πάντα Κομβάβος ἦν. τέλος
δὲ ἀμηχανέουσα τῇ συμφορῇ εὐπρεπέα ἱκεσίην
ἐδίζητο. ἄλλω μὲν ὦν τὸν ἔρωτα ὁμολογέειν
ἐφυλάσσετο, αὐτὴ δὲ ἐπιχειρεῖν αἰδέετο. ἐπινοέει
ὦν τοιάδε, οἶνω ἑωυτὴν μεθύσασα ἐς λόγους
οἱ ἐλθεῖν · ἅμα δὲ οἶνω ἐσιόντι παρρησίῃ τε
ἐσέρχεται καὶ ἡ ἀποτυχίῃ οὐ κάρτα αἰσχρὴ, ἀλλὰ
τῶν πρησσομένων ἕκαστα ἐς ἀγνοίην ἀναχωρεῖ.
ὥς δὲ οἱ ἐδόκεε, καὶ ἐποίεε ταῦτα. καὶ ἐπεὶ ἐκ
δείπνου ἐγένοντο, ἀπικομένη ἐς τὰ οἰκῆα, ἐν
τοῖσι Κομβάβος αὐλίζετο, λίσσετό τε καὶ γούνων
ἄπτετο καὶ τὸν ἔρωτα ὁμολόγεεν · ὁ δὲ τὸν τε
λόγον ἀπηνέως ἀπεδέκετο καὶ τὸ ἔργον ἀναίνετο
καὶ οἱ τὴν μέθην ἐνεκάλειν. ἀπειλούσης δὲ μέγα
τι κακὸν ἑωυτὴν ἐργάσασθαι, δείσας πάντα οἱ
λόγον ἔφηνε καὶ πᾶσαν τὴν ἑωυτοῦ πάθην ἀπη-
γῆσατο καὶ τὸ ἔργον ἐς ἐμφανὲς ἤνεικεν. ἰδοῦσα
δὲ ἡ Στρατονίκη τὰ οὐκοτε ἔλπετο, μανίης μὲν
ἐκείνης ἔσχετο, ἔρωτος δὲ οὐδαμὰ ἐλήθετο, ἀλλὰ
πάντα οἱ συνεοῦσα ταύτην παραμυθίην ἐποιέετο
ἔρωτος ἀπρήκτοιο. ἔστιν ὁ ἔρωσ οὗτος ἐν τῇ ἱρῇ
πόλι καὶ ἔτι νῦν γίγνεται · γυναῖκες Γάλλων

ἐπιθυμέουσιν καὶ γυναῖξι Γάλλοι ἐπιμαίνονται, ζηλοτυπεί δὲ οὐδεὶς, ἀλλὰ σφίσι τὸ χρήμα κάρτα ἱρὸν νομίζεται. 23. τὰ δ' ὦν ἐν τῇ ἱρῇ πόλι ἀμφὶ τὴν Στρατονίκην οὐδαμὰ τὸν βασιλῆα λέλθεν, ἀλλὰ πολλοὶ ἀπικνεόμενοι κατηγορεῖον καὶ τὰ γιγνόμενα ἀπηγέοντο. ἐπὶ τοῖσι περιαλγέων ἐξ ἀτελέος τοῦ ἔργου Κομβάβον μετεκάλεεν. ἄλλοι δὲ λέγουσι λόγον οὔτι ἀληθέα, τὴν Στρατονίκην, ἐπειδὴ ἀπέτυχε τῶν ἐδέετο, αὐτὴν γράψασαν ἐς τὸν ἄνδρα τοῦ Κομβάβου κατηγορεῖν πείρην οἱ ἐπικαλέουσιν, καὶ τὸ Ἑλληνας Σθeneβοίης πέρι λέγουσι καὶ Φαίδρης τῆς Κνωσσίης, ταυτὶ καὶ Ἀσσύριοι ἐς Στρατονίκην μυθολογέουσιν. ἐγὼ μὲν νυν οὔτε Σθeneβοίην πείθομαι οὔτε Φαίδρην τοιάδε ἐπιτελέσαι, εἰ τὸν Ἰππόλυτον ἀτρεκέως ἐπόθεε Φαίδρη. ἀλλὰ τὰ μὲν ἐχέτω ὅπως καὶ ἐγένετο. 24. ὥς δὲ ἡ ἀγγελίη ἐς τὴν ἱρὴν πόλιν ἀπίκητο ἔγνω τε ὁ Κομβάβος τὴν αἰτίην, θαρσέων τε ἦεν, ὅτι οἱ ἡ ἀπολογίη οἴκοι ἐλείπετο, καὶ μιν ἐλθόντα ὁ βασιλεὺς αὐτίκα μὲν ἔδησέ τε καὶ ἐν φρουρῇ ἔχε. μετὰ δὲ παρεόντων οἱ τῶν φίλων, οἱ καὶ τότε πεμπομένῳ τῷ Κομβάβῳ

παρεγένοντο, παραγαγὼν ἐς μέσον κατηγορεῖν ἄρχετο καὶ οἱ μοιχήϊν τε καὶ ἀκολασίην προὔφε-
ρε · κάρτα δὲ δεινοπαθέων πίστιν τε καὶ φιλίην
ἀνεκαλέετο λέγων τρισσὰ Κομβάβον ἀδικεῖν
μοιχὸν τε ἐόντα καὶ ἐς πίστιν ὑβρίσαντα καὶ ἐς
θεὸν ἀσεβέοντα, τῆς ἐν τῷ ἔργῳ τοιάδε ἔπρηξε ·
πολλοὶ δὲ παρεστεῶτες ἤλεγχον, ὅτι ἀναφανδὸν
σφέας ἀλλήλοισι συνεόντας εἶδον. πᾶσι δὲ τέλος
ἐδόκεεν αὐτίκα θνήσκειν Κομβάβον θανάτου
ἄξια ἐργασμένον. 25. ὁ δὲ τέως μὲν ἔστηκε λέγων
οὐδέν · ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐς τὸν φόνον ἤγετο, φθέγγατό
τε καὶ τὸ κειμήλιον αἶτεε λέγων, ὥς ἀναιρέει
μιν οὐκ ὕβριος οὐδὲ γάμων εἵνεκα, ἀλλ' ἐκείνων
ἐπιθυμέων, τά οἱ ἀπιῶν παρεθήκατο. πρὸς τά-
δε ὁ βασιλεὺς καλέσας τὸν ταμίην ἐκέλευεν
ἐνεῖκαι τά οἱ φρουρέειν ἔδωκεν · ὥς δὲ ἤνεικε,
λύσας τὴν σφρηγίδα ὁ Κομβάβος τά τε ἐνεόντα
ἐπέδειξε καὶ ἐωυτὸν ὁκοῖα ἐπεπόνθεεν, ἔλεξε
τε, ὦ βασιλεῦ, τάδε τοι ἐγὼ ὀρωδέων, εὐτέ
με ταύτην ὁδὸν ἔπεμψες, ἀέκων ἦιον, καὶ ἐπεὶ
με ἀναγκαίῃ μεγάλῃ ἐκ σέο κατέλαβε, τοιάδε
ἐπετέλεσα, ἐσθλὰ μὲν ἐς δεσπότεα, ἐμοὶ δὲ οὐκ

εὐτυχέα · τοιόσδε μέντοι ἐὼν ἀνδρὸς ἐπ' ἀδικίην
ἐγκαλέομαι. ὁ δὲ πρὸς τάδε ἀμβώσας περιέβαλέ
τέ μιν καὶ δακρύων ἅμα ἔλεγεν, ὦ Κομβάβε,
τί μέγα κακὸν εἰργάσας ; τί δὲ σεωυτὸν οὕτω
ἀεικέλιον ἔργον μοῦνος ἀνδρῶν ἔπρηξας ; τὰ οὐ
πάμπαν ἐπαινέω, ὦ σχέτλιε, ὅς τοιάδε ἔτλης,
οἷα μήτε σὲ παθεῖν μήτε ἐμὲ ιδέσθαι ὠφελεν ·
οὐ γάρ μοι ταύτης ἀπολογίης ἔδεν. ἀλλ' ἐπεὶ
δαίμων τοιάδε ἤθελε, πρῶτα μὲν σοι τίσις ἐξ
ἡμέων ἔσσεται, αὐτέων συκοφαντέων ὁ θάνατος,
μετὰ δὲ μεγάλη δωρεὴ ἀπίξεται χρυσός τε πολλὸς
καὶ ἄργυρος ἄπλετος καὶ ἐσθήτες Ἀσσύριαί καὶ
ἵπποι βασιλῆιοι. ἀπίξεται δὲ παρ' ἡμέας ἄνευ
ἐσαγγελέος οὐδέ τις ἀπέρξει σε ἡμετέρης ὄψιος,
οὐδ' ἦν γυναικὶ ἅμα εὐνάζωμαι. τάδε εἶπέ τε ἅμα
καὶ ἐποίησε · καὶ οἱ μὲν αὐτίκα ἐς φόνον ἤγοντο, τῷ
δὲ τὰ δῶρα ἐδίδοτο καὶ ἡ φιλήν μέζων ἐγεγόνεεν.
ἐδόκεε δὲ οὐδεὶς ἔτι Ἀσσυρίων Κομβάβῳ σοφίην
καὶ εὐδαιμονίην εἵκελος. 26. μετὰ δὲ αἰτησάμενος
ἐκτελέσαι τὰ λείποντα τῷ νηῷ — ἀτελέα γάρ
μιν ἀπολελοίπεεν — αὐτίς ἐπέμπετο, καὶ τὸν τε
νηὸν ἐξετέλεσε καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ ἔμενεν. ἔδωκε

δέ οἱ βασιλεὺς ἀρετῆς τε καὶ εὐεργεσίης εἵνεκα
ἐν τῷ ἱρῷ ἐστάναι χάλκεον · καὶ ἔτι ἐς τιμὴν
ἐν τῷ ἱρῷ Κομβάβος χάλκεος Ἑρμοκλέους τοῦ
Ῥοδίου ποίημα μορφὴν μὲν ὁκοίη γυνή, ἐσθῆτα
δὲ ἀνδρικήν ἔχει. λέγεται δὲ τῶν φίλων τοὺς
μάλιστά οἱ εὐνοέοντας ἐς παραμυθίην τοῦ πάθους
κοινωνίην ἐλέσθαι τῆς συμφορῆς · ἔτεμον γὰρ
ἑωυτοὺς καὶ δίαιταν τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ διαίτεοντο.
ἄλλοι δὲ ἱρολογέουσιν ἐπὶ τῷ πρήγματι λέγοντες
ὡς ἡ Ἥρη φιλέουσα Κομβάβον πολλοῖσι τὴν
τομὴν ἐπὶ νόον ἔβαλεν, ὅπως μὴ μῦθος ἐπὶ τῇ
ἀνανδρῆϊ λυπέοιτο. 27. τὸ δὲ ἔθος τοῦτο ἐπειδὴ
ἅπαξ ἐγένετο, ἔτι νῦν μένει καὶ πολλοὶ ἐκάστου
ἔτεος ἐν τῷ ἱρῷ τάμνονται καὶ θηλύνονται εἴτε
Κομβάβον παραμυθεόμενοι εἴτε καὶ Ἥρη χαρί-
ζονται · τάμνονται δ' ὦν, ἐσθῆτα δὲ οἶδε οὐκέτι
ἀνδρικήν ἔχουσιν, ἀλλὰ εἵματά τε γυναικῆια
φορέουσι καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέουσιν. ὡς δὲ
ἐγὼ ἤκουον, ἀνακέεται καὶ τουτέων ἐς Κομβάβον
ἡ αἰτία · συνενείχθη γάρ οἱ καὶ τάδε. ξείνη γυνή
ἐς πανήγυριν ἀπικομένη ἰδοῦσα καλὸν τε ἐόντα
καὶ ἐσθῆτα ἔτι ἀνδρικήν ἔχοντα ἔρωτι μεγάλῳ

ἔσχετο, μετὰ δὲ μαθοῦσα ἀτελέα ἐόντα ἐωυτὴν διειργάσατο ἐπὶ τοῖσι Κομβάβος ἀθυμέων, ὅτι οἱ ἀτυχέως τὰ ἐς Ἀφροδίτην ἔχει, ἐσθήτα γυναικίην ἐνεδύσατο, ὅκως μηκέτι ἑτέρη γυνὴ ἴσα ἐξαπατέοιτο. ἦδε αἰτίη Γάλλοισι στολῆς θηλέης. Κομβάβου μὲν μοι τοσάδε εἰρήσθω · Γάλλων δὲ αὖτις ἐγὼ λόγῳ ὑστέρῳ μεμνήσομαι τομῆς τε αὐτέων, ὅκως τάμνονται, καὶ ταφῆς ὁκοίην θάπτονται, καὶ ὅτε εἵνεκα ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ ἐσέρχονται · πρότερον δὲ μοι θυμὸς εἰπεῖν θέσιός τε πέρι τοῦ νηοῦ καὶ μεγάρου, καὶ δῆτα ἐρέω. 28. ὁ μὲν χώρος αὐτός, ἐν τῷ τὸ ἱρὸν ἱδρυται, λόφος ἐστί, κέεται δὲ κατὰ μέσον τῆς πόλιος μάλιστα, καὶ οἱ τείχεα δοιὰ περικέεται. τῶν δὲ τειχέων τὸ μὲν ἀρχαῖον, τὸ δὲ οὐ πολλὸν ἡμέων πρεσβύτερον. τὰ δὲ προπύλαια τοῦ ἱεροῦ ἐς ἄνεμον βορέην ἀποκέκλιται μέγαθος ὅσον τε ἑκατὸν ὀργυιέων · ἐν τούτοισι τοῖσι προπυλαίοισι καὶ οἱ φαλλοὶ ἐστᾶσι, τοὺς Διόνυσος ἐστήσατο, ἡλικίην καὶ οἶδε τριήκοντα ὀργυιέων. ἐς τουτέων τὸν ἕνα φαλλὸν ἀνὴρ ἐκάστου ἔτεος δις ἀνέρχεται οἰκέει τε ἐν ἄκρῳ τῷ φαλλῷ χρόνον ἑπτὰ ἡμερέων. αἰτίη δὲ οἱ τῆς

ἀνόδου ἤδε λέγεται · οἱ μὲν πολλοὶ νομίζουσιν ὅτι
ὑψοῦ τοῖσι θεοῖσιν ὀμιλέει καὶ ἀγαθὰ πάσῃ Συρίῃ
αἰτέει, οἱ δὲ τῶν εὐχολέων ἀγχόθεν ἐπαΐουσιν.
ἄλλοισι δὲ δοκέει καὶ τάδε Δευκαλίωνος εἵνεκα
ποιέεσθαι ἐκείνης ξυμφορῆς μνήματα, ὅκοτε οἱ
ἄνθρωποι ἐς τὰ οὖρεα καὶ ἐς τὰ περιμήκεα τῶν
δενδρέων ἤεισαν τὸ πολλὸν ὕδωρ ὀρρωδέοντες.
ἐμοὶ μὲν νυν καὶ τάδε ἀπίθανα. δοκέω γε μὲν
Διονύσῳ σφέας καὶ τάδε ποιέειν, συμβάλλομαι δὲ
τουτέοισι · φαλλοὺς ὅσοι Διονύσῳ ἐγείρουσιν, ἐν
τοῖσι φαλλοῖσι καὶ ἄνδρας ξυλίνους κατίζουσιν,
ὅτε μὲν εἵνεκα ἐγὼ οὐκ ἐρέω. δοκέει δ' ὦν μοι,
καὶ ὅδε ἐς ἐκείνου μίμησιν τοῦ ξυλίνου ἀνδρὸς
ἀνέρχεται. 29. ἡ δὲ οἱ ἀνοδος τοιήδε · σειρῇ μικρῇ
ἐωυτόν τε ἅμα καὶ τὸν φαλλὸν περιβάλλει, μετὰ
δὲ ἐπιβαίνει ξύλων προσφυῶν τῷ φαλλῷ ὀκόσον
ἐς χώρην ἄκρου ποδός · ἀνιῶν δὲ ἅμα ἀναβάλλει
τὴν σειρὴν ἀμφοτέρωθεν ὅκωσπερ ἡνιοχέων. εἰ
δέ τις τόδε μὲν οὐκ ὅπωπεν, ὅπωπε δὲ φοινικο-
βατέοντας ἢ ἐν Ἀραβίῃ ἢ ἐν Αἰγύπτῳ ἢ ἄλλοθί
κου, οἶδε τὸ λέγω. ἐπεὰν δὲ ἐς τέλος ἵκηται τῆς
ὁδοῦ, σειρὴν ἐτέρην ἀφείς τὴν αὐτὸς ἔχει μακρὴν

ταύτην, ἀνέλκει τῶν οἱ θυμός, ξύλα καὶ εἴματα
καὶ σκεύεα, ἀπὸ τῶν ἔδρην συνδέων ὁκοίην κα-
λιὴν ἱζάνει, μίμνει τε χρόνον τῶν εἶπον ἡμερέων.
πολλοὶ δὲ ἀπικνεόμενοι χρυσόν τε καὶ ἄργυρον,
οἱ δὲ χαλκὸν κομίζουσιν, εἴτ' ἀφέντες ἐκείνου
πρόσθε κείμενα ἀπίασι λέγοντες τὰ οὐνόματα
ἕκαστος. παρεστεῶς δὲ ἄλλος ἄνω ἀγγέλλει, ὁ δὲ
δεξάμενος τοῦνομα εὐχολήν ἐς ἕκαστον ποιέεται,
ἅμα δὲ εὐχόμενος κροτέει ποίημα χάλκεον, τὸ
αἰίδει μέγα καὶ τρηχὺ κινεόμενον . εὖδει δὲ
οὐδαμά . ἦν γάρ μιν ὕπνος ἔλη ποτέ, σκορπίος
ἀνιὼν ἀνεγείρει τε καὶ ἀεικέα ἐργάζεται, καὶ οἱ
ἦδε ἡ ζημὴ τοῦ ὕπνου ἐπικέεται. τὰ μὲν ὦν ἐς τὸν
σκορπίον μυθέονται, ἰρά τε καὶ θεοπρεπέα, εἰ δὲ
ἀτρεκέα ἐστίν, οὐκ ἔχω ἐρέειν. δοκέει δέ μοι, μέγα
ἐς ἀγρυπνίην συμβάλλεται καὶ τῆς πτώσιος ἡ
ὀρρωδία. φαλλοβατέων μὲν δὴ πέρι τοσάδε ἀρκέει.
ὁ δὲ νηὸς ὀρέει μὲν ἐς ἥλιον ἀνιόντα. 30. εἶδος
δὲ καὶ ἐργασίην ἐστὶν ὁκοίους νηοὺς ἐν Ἰωνίῃ
ποιέουσιν. ἔδρη μεγάλη ἀνέχει ἐκ γῆς μέγαθος
ὀργυιέων δυοῖν, ἐπὶ τῆς ὁ νηὸς ἐπικέεται. ἄνοδος
ἐς αὐτὸν λίθου πεποιήται, οὐ κάρτα μακρή. ἀνελ-

θόντι δὲ θωῦμα μὲν καὶ ὁ πρόνῃος μέγα παρέχεται
θύρησί τε ἥσκηται χρυσέῃσιν · ἔνδοθεν δὲ ὁ νηὸς
χρυσοῦ τε πολλοῦ ἀπολάμπεται καὶ ἡ ὀροφὴ πᾶ-
σα χρυσή. ἀπόζει δὲ αὐτοῦ ὁδμὴ ἀμβροσίη ὁκοίη
λέγεται τῆς χώρης τῆς Ἀραβίης, καὶ σοὶ τηλόθεν
ἀνιόντι προσβάλλει πνοιὴν κάρτα ἀγαθὴν, καὶ
ἦν αὐτίς ἀπίης, οὐδαμὰ λείπεται, ἀλλὰ σευ τά
τε εἴματα ἐς πολλὸν ἔχει τὴν πνοιὴν καὶ σὺ ἐς
πάμπαν αὐτῆς μεμνήσεται. 31. ἔνδοθεν δὲ ὁ νηὸς
οὐκ ἀπλὸος ἐστίν, ἀλλὰ ἐν αὐτῷ θάλαμος ἄλλος
πεποιήται. ἄνοδος καὶ ἐς τοῦτον ὀλίγη · θύρησι δὲ
οὐκ ἥσκηται, ἀλλ' ἐς ἀντίον ἅπας ἀναπέπταται.
ἐς μὲν ὦν τὸν μέγαν νηὸν πάντες ἐσέρχονται, ἐς
δὲ τὸν θάλαμον οἱ ἱεεὺς μῶνον, οὐ μέντοι πάντες
οἱ ἱεεὺς, ἀλλὰ οἱ μάλιστα ἀγχίθεοί τέ εἰσι καὶ οἷσι
πᾶσα ἐς τὸ ἱρὸν μέλεται θεραπήϊη. ἐν δὲ τῷδε
εἶται τὰ ἔδεα, ἧ τε Ἥρη καὶ τὸν αὐτοὶ Δία ἐόντα
ἐτέρῳ οὐνόματι κληίζουσιν. ἄμφω δὲ χρύσειοί τέ
εἰσι καὶ ἄμφω ἔζονται · ἀλλὰ τὴν μὲν Ἥρην
λέοντες φέρουσιν, ὁ δὲ ταύροις ἐφέζεται. καὶ
δῆτα τὸ μὲν τοῦ Διὸς ἄγαλμα ἐς Δία πάντα ὀρῇ
καὶ κεφαλὴν καὶ εἴματα καὶ ἔδρην, καὶ μιν οὐδὲ

The background features a classical architectural scene. On the right, a column with a blue and white zigzag pattern stands on a brown base. To the left, a large, white, stylized decorative shape, resembling a large drop or a stylized 'C', frames the text. The background is composed of warm, textured colors like orange, yellow, and brown, with some abstract shapes and patterns. The text is in a serif font, black, and is centered within the white shape.

ἐθέλων ἄλλως εἰκάσεις. 32. ἡ δὲ Ἥρη σκοπέοντί
σοι πολυειδέα μορφήν ἐκφάνει · καὶ τὰ μὲν
ξύμπαντα ἀτρεκεῖ λόγῳ Ἥρη ἐστίν · ἔχει δέ τι
καὶ Ἀθηναίης καὶ Ἀφροδίτης καὶ Σεληναίης καὶ
Ῥέης καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Νεμέσιος καὶ Μοιρέων.
χειρὶ δὲ τῇ μὲν ἐτέρῃ σκῆπτρον ἔχει, τῇ ἐτέρῃ δὲ
ἄτρακτον, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἀκτίνάς τε φορέει
καὶ πύργον καὶ κεστόν, τῷ μούνην τὴν Οὐρανίην
κοσμέουσιν. ἔκτοσθεν δὲ οἱ χρυσός τε ἄλλος
περικέεται καὶ λίθοι κάρτα πολυτελέες, τῶν οἱ
μὲν λευκοί, οἱ δὲ ὕδατῶδες, πολλοὶ δὲ οἰνώδες,
πολλοὶ δὲ πυρώδες. ἔτι δὲ ὄνυχες οἱ Σαρδῶοι
πολλοὶ καὶ ὑάκινθοι καὶ σμάραγδοι, τὰ φέρουσιν
Αἰγύπτιοι καὶ Ἴνδοι καὶ Αἰθίοπες καὶ Μῆδοι καὶ
Ἀρμένιοι καὶ Βαβυλώνιοι. τὸ δὲ δὴ μέζονος λόγου
ἄξιον, τοῦτο ἀπηγγέσομαι · λίθον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ
φορέει, λυχνὶς καλέεται, οὖνομα δὲ οἱ τοῦ ἔργου
ἢ συντυχίῃ. ἀπὸ τούτου ἐν νυκτὶ σέλας πολλὸν
ἀπολάμπεται, ὑπὸ δὲ οἱ καὶ ὁ νηὸς ἅπας οἶον ὑπὸ
λύχνιοισι φαίνεται · ἐν ἡμέρῃ δὲ τὸ μὲν φέγγος
ἀσθενεῖ. ἰδέην δὲ ἔχει κάρτα πυρώδεα. καὶ ἄλλο
θωυμαστόν ἐστιν ἐν τῷ ξοάνῳ · ἦν ἐστεῶς ἀντίος

ἐσορέης, ἐς σὲ ὁρῇ καὶ μεταβαίνουντι τὸ βλέμμα ἀκολουθεῖ, καὶ ἦν ἄλλος ἐτέρωθεν ἐσορέη, ἴσα καὶ ἐς ἐκείνον ἐκτελέει. 33. ἐν μέσῳ δὲ ἀμφοτέρων ἔστηκε ξόανον ἄλλο χρύσειον οὐδαμὰ τοῖσιν ἄλλοισι ξοάνοισιν ἴκελον. τὸ δὲ μορφὴν μὲν ἰδίην οὐκ ἔχει, φορέει δὲ τῶν ἄλλων θεῶν εἶδεα. καλέεται δὲ σημῆιον καὶ ὑπ' αὐτῶν Ἀσσυρίων, οὐδέ τι οὐνομα ἴδιον αὐτῷ ἔθεντο, ἀλλ' οὐδὲ γενέσιος αὐτοῦ καὶ εἶδος λέγουσι · καὶ μιν οἱ μὲν ἐς Διόνυσον, ἄλλοι δὲ ἐς Δευκαλίωνα, οἱ δὲ ἐς Σεμίραμιν ἄγουσι · καὶ γὰρ δὴ ὧν ἐπὶ τῇ κορυφῇ αὐτοῦ περιστερὴ χρυσὴ ἐφέστηκε. τούνεκα δὴ μυθεόνται Σεμιράμιος ἔμμεναι τότε σημῆιον. ἀποδημέει δὲ δις ἐκάστου ἔτεος ἐς θάλασσαν ἐς κομιδὴν τοῦ εἶπον ὕδατος. 34. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ νηῷ ἐσιόντων ἐν ἀριστερῇ κέεται πρῶτα μὲν θρόνος Ἡελίου, αὐτοῦ δὲ ἕδος οὐκ ἔστι · μούνου δὲ Ἡελίου καὶ Σεληναίης ξόανα οὐ δεικνύουσιν. ὅτεν δὲ εἵνεκα ὧδε νομίζουσιν, ἐγὼ καὶ τότε ἔμαθον. λέγουσι τοῖσι μὲν ἄλλοισι θεοῖσιν ὅσιον ἔμμεναι ξόανα ποιέεσθαι, οὐ γὰρ σφέων ἐμφανέα πάντεσι τὰ εἶδεα · Ἡέλιος δὲ καὶ Σεληναίη πάμ-

παν ἐναργέες καὶ σφέας πάντες ὀρέουσι. κοίη ὧν αἰτίη ξοανουργίης τοῖσιν ἐν τῷ ἡέρι φαινομένοισι ; 35. μετὰ δὲ τὸν θρόνον τοῦτον κέεται ξόανον Ἐπόλλωνος, οὐκ οἷον ἐώθεε ποιέεσθαι . οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες Ἐπόλλωνα νέον τε καὶ πρωθήβην ποιέουσι, μῦνοι δὲ οὔτοι Ἐπόλλωνος γενειήτεω ξόανον δεικνύουσι, καὶ τάδε ποιέοντες ἐωυτοὺς μὲν ἐπαινέουσιν, Ἑλλήνων δὲ κατηγορέουσι καὶ ἄλλων, ὁκόσοι Ἐπόλλωνα παῖδα θέμενοι ἰλάσκονται. αἰτίη δὲ ἦδε . δοκέει αὐτέοισιν ἀσοφίη μεγάλη ἔμμεναι ἀτελέα ποιέεσθαι τοῖσι θεοῖσι τὰ εἶδεα . τὸ δὲ νέον ἀτελὲς ἔτι νομίζουσιν. ἐν δὲ καὶ ἄλλο τῷ σφετέρῳ Ἐπόλλωνι καινουργέουσι . μῦνοι Ἐπόλλωνα εἵμασι κοσμέουσιν. 36. ἔργων δὲ αὐτοῦ πέρι πολλὰ μὲν ἔχω εἰπεῖν, ἐρέω δὲ τὸ μάλιστα θαυμάζειν ἄξιον. πρῶτα δὲ τοῦ μαντηίου ἐπιμνήσομαι. μαντήια πολλὰ μὲν παρ' Ἑλλησι, πολλὰ δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι, τὰ δὲ καὶ ἐν τῇ Λιβύῃ, καὶ ἐν τῇ δὲ Ἀσίῃ πολλὰ ἐστίν. ἀλλὰ τὰ μὲν οὔτε ἱρέων ἄνευ οὔτε προφητέων φθέγγονται, ὅδε δὲ αὐτός τε κινέεται καὶ τὴν μαντηίην ἐς τέλος αὐτουργεῖ. τρόπος δὲ αὐτῆς

τοιόσδε · εὖτ' ἂν ἐθέλῃ χρησμηγορέειν, ἐν τῇ
ἔδρῃ πρῶτα κινέεται · οἱ δὲ μιν ἱρέες αὐτίκα
ἀείρουσιν. ἦν δὲ μὴ ἀείρωσι, ὁ δὲ ἰδρώει καὶ ἐς
μέζον ἔτι κινέεται. εὖτ' ἂν δὲ ὑποδύντες φέρωσιν,
ἄγει σφέας πάντῃ περιδινέων καὶ ἐς ἄλλον ἐξ
έτέρου μεταπηδέων. τέλος ὁ ἀρχιρεὺς ἀντιάσας
ἐπερέεταί μιν περὶ ἀπάντων πρηγμάτων · ὁ δὲ ἦν
τι μὴ ἐθέλῃ ποιέεσθαι, ὀπίσω ἀναχωρεῖ, ἦν δὲ
τι ἐπαινέῃ, ἄγει ἐς τὸ πρόσω τοὺς προφέροντας
ὄκωσπερ ἡνιοχέων. οὕτως μὲν συναγείρουσι τὰ
θέσφατα καὶ οὔτε ἱρὸν πρῆγμα οὐδὲν οὔτε ἴδιον
τούτου ἄνευ ποιέουσι. λέγει δὲ καὶ τοῦ ἔτεος πέρι
καὶ τῶν ὥρέων αὐτοῦ πασέων, καὶ ὁκότε οὐκ
ἔρονται. λέγει δὲ καὶ τοῦ σημηίου πέρι, κότε χρή
μιν ἀποδημέειν τὴν εἶπον ἀποδημίην. 37. ἐρέω δὲ
καὶ ἄλλο, τὸ ἐμεῦ παρεόντος ἔπρηξεν. οἱ μὲν μιν
ἱρέες ἀείροντες ἔφερον, ὁ δὲ τοὺς μὲν ἐν γῇ κάτω
ἔλιπεν, αὐτὸς δὲ ἐν τῷ ἡέρι μούνος ἐφορέετο. 38.
μετὰ δὲ τὸν Ἀπόλλωνα ξόανόν ἐστιν Ἀτλαντος,
μετὰ δὲ Ἑρμέω καὶ Εἰλειθυίης.

39. Τὰ μὲν ὧν ἐντὸς τοῦ νηοῦ ὧδε κεκοσ-
μέαται · ἔξω δὲ βωμός τις κέεται μέγας χάλκεος.

ἐν δὲ καὶ ἄλλα ξόανα μυρία χάλκεα βασιλέων
τε καὶ ἱρέων · καταλέξω δὲ τῶν μάλιστα ἄξιον
μνήσασθαι. ἐν ἀριστερῇ τοῦ νεῶ Σεμιράμιος
ξόانون ἔστηκεν ἐν δεξιῇ τὸν νηὸν ἐπιδεικνύουσα.
ἀνέστη δὲ δι' αἰτίην τοιήνδε · ἀνθρώποισιν,
ὁκόσοι Συρίην οἰκέουσι, νόμον ἐποιέετο ἑωυτὴν
μὲν ὅκως θεὸν ἱλάσκεσθαι, θεῶν δὲ τῶν ἄλλων
καὶ αὐτῆς Ἥρης ἀλογέειν. καὶ ὧδε ἐποίησεν. μετὰ
δὲ ὥς οἱ θεόθεν ἀπίκοντο νοῦσοί τε καὶ συμφοραὶ
καὶ ἄλγεα, μανίης μὲν ἐκείνης ἀπεπαύσατο καὶ
θνητὴν ἑωυτὴν ὠμολόγεε καὶ τοῖσιν ὑπηκόοισιν
αὐτὶς ἐκέλευεν ἐς Ἥρην τρέπεσθαι. τούνεκα
δὴ ἔτι τοιήδε ἀνέστηκε τοῖσιν ἀπικνεομένοισι
τὴν Ἥρην ἱλάσκεσθαι δεικνύουσα καὶ θεὸν
οὐκέτι ἑωυτὴν, ἀλλ' ἐκείνην ὁμολογέουσα. 40.
εἶδον δὲ καὶ αὐτόθι Ἑλένης ἄγαλμα καὶ Ἑκάβης
καὶ Ἀνδρομάχης καὶ Πάριδος καὶ Ἑκτορος
καὶ Ἀχιλλέως. εἶδον δὲ καὶ Νιρέως ἕδος τοῦ
Ἀγλαΐης καὶ Φιλομήλην καὶ Πρόκνην ἔτι
γυναῖκας, καὶ αὐτὸν Τηρέα ὄρνιθα, καὶ ἄλλο
ἄγαλμα Σεμιράμιος καὶ Κομβάβου τὸ κατέλεξα,
καὶ Στρατονίκης κάρτα καλὸν καὶ Ἀλεξάνδρου

αὐτῷ ἐκείνῳ ἵκελον. παρὰ δέ οἱ Σαρδανάπαλλος
ἔστηκεν ἄλλη μορφῇ καὶ ἄλλη στολῇ. 41. ἐν δὲ
τῇ αὐλῇ ἄφετοι νέμονται βόες μεγάλοι καὶ ἵπποι
καὶ αἰετοὶ καὶ ἄρκτοι καὶ λέοντες, καὶ ἀνθρώπους
οὐδαμὰ σίνονται, ἀλλὰ πάντες ἱροὶ τέ εἰσι καὶ
χειροθήες. 42. ἱρέες δὲ αὐτοῖσι πολλοὶ ἀποδε-
δέχεται, τῶν οἱ μὲν τὰ ἱρήια σφάζουσιν, οἱ δὲ
σπονδηφορέουσιν, ἄλλοι δὲ πυρφόροι καλέονται
καὶ ἄλλοι παραβώμιοι · ἐπ' ἐμεῦ δὲ πλείονες
καὶ τριηκοσίων ἐς τὴν θυσίην ἀπικνέοντο. ἐσ-
θῆς δὲ αὐτέοισι πᾶσα λευκή, καὶ πῖλον ἐπὶ τῇ
κεφαλῇ ἔχουσιν. ἀρχιρεὺς δὲ ἄλλος ἐκάστου
ἔτεος ἐπιγίγνεται, πορφυρέην τε μούνος οὗτος
φορεῖ καὶ τιάρη χρυσῇ ἀναδέεται. 43. ἔστι
δὲ καὶ ἄλλο πλῆθος ἀνθρώπων ἱρῶν αὐλητέων
τε καὶ συριστέων καὶ Γάλλων, καὶ γυναῖκες
ἐπιμανέες τε καὶ φρενοβλαβέες. 44. θυσίη δὲ
δις ἐκάστης ἡμέρης ἐπιτελέεται, ἐς τὴν πάντες
ἀπικνέονται. Διὶ μὲν ὦν κατ' ἡσυχίην θύουσιν
οὔτε ἀείδοντες οὔτε αὐλέοντες. εὖτ' ἂν δὲ τῇ
Ἥρῃ κατάρχωνται, ἀείδουσί τε καὶ αὐλέουσι καὶ
κρόταλα ἐπικροτέουσι. καὶ μοι τούτου πέρι σαφές

οὐδὲν εἰπεῖν ἐδύναντο. 45. ἔστι δὲ καὶ λίμνη αὐτόθι, οὐ πολλὸν ἐκάς τοῦ ἱεροῦ, ἐν τῇ ἰχθύες ἱεροὶ τρέφονται πολλοὶ καὶ πολυειδέες. γίνονται δὲ αὐτέων ἔνιοι κάρτα μεγάλοι · οὗτοι δὲ καὶ οὐνόματα ἔχουσι καὶ ἔρχονται καλεόμενοι. ἐπ' ἐμεῦ δὲ τις ἔην ἐν αὐτέοισι χρυσοφόρων, ἐν τῇ πτέρυγι δὲ ποίημα χρύσειον αὐτέῳ ἀνακέετο. καὶ μιν ἐγὼ πολλάκις ἐθεησάμην, καὶ εἶχε τὸ ποίημα. 46. βάθος δὲ τῆς λίμνης πολλόν. ἐγὼ μὲν οὐκ ἐπειρήθην, λέγουσι δ' ὧν καὶ διηκοσίων ὀργυιέων πλέον ἔμμεναι. κατὰ μέσον δὲ αὐτῆς βωμὸς λίθου ἀνέστηκε. δοκέοις ἂν ἄφνω ἰδὼν πλῶειν τέ μιν καὶ τῷ ὕδατι ἐποχέεσθαι, καὶ πολλοὶ ὥδε νομίζουσιν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ στῦλος ὑφεσπεῶς μέγας ἀνέχειν τὸν βωμόν. ἔστεπται δὲ αἰεὶ καὶ θυώματα ἔχει. πολλοὶ δὲ καὶ ἐκάστης ἡμέρης κατ' εὐχὴν ἐς αὐτὸν νηχόμενοι στεφανηφόρουσι. 47. γίνονται δὲ αὐτόθι καὶ πανηγυρίες τε μέγισται, καλέονται δὲ ἐς τὴν λίμνην καταβάσεις, ὅτι ἐν αὐτῇσιν ἐς τὴν λίμνην τὰ ἱερὰ πάντα κατέρχεται, ἐν τοῖσιν ἡ Ἥρη πρώτη ἀπικνέεται τῶν ἰχθύων εἵνεκα, μὴ σφέας ὁ Ζεὺς πρῶτος ἴδῃται · ἦν γὰρ τότε γέννηται,

λέγουσιν ὅτι πάντες ἀπόλλυνται. καὶ δῆτα ὁ μὲν ἔρχεται ὀψόμενος, ἡ δὲ πρόσω ἵσταμένη ἀπέργει τέ μιν καὶ πολλὰ λιπαρέουσα ἀποπέμπει. 48. μέγισται δὲ αὐτέοισι πανηγύριες, αἱ ἐς θάλασσαν νομίζονται. ἀλλ' ἐγὼ τουτέων πέρι σαφὲς οὐδὲν ἔχω εἰπεῖν · οὐ γὰρ ἦλθον αὐτὸς οὐδὲ ἐπειρήθην ταύτης τῆς ὁδοιπορίας. τὰ δὲ ἑλθόντες ποιέουσιν, εἶδον καὶ ἀπηγγήσομαι. ἀγγήϊον ἕκαστος ὕδατι σεσαγμένον φέρουσι, κηρῶ δὲ τάδε σεσήμανται · καὶ μιν οὐκ αὐτοὶ λυσάμενοι χέονται, ἀλλ' ἔστιν ἀλεκτρυὼν ἱρός, οἰκέει δ' ἐπὶ τῇ λίμνῃ, ὃς ἐπεὰν σφέων δέξηται τὰ ἀγγήια τήν τε σφρηγίδα ὀρή, μισθὸν ἀρνύμενος ἀνά τε λύει τὸν δεσμὸν καὶ τὸν κηρὸν ἀπαιρέεται, καὶ πολλαὶ μνῆες ἐκ τουτέου τοῦ ἔργου τῷ ἀλεκτρυόνι ἀγείρονται. ἔνθεν δὲ ἐς τὸν νηὸν αὐτοὶ ἐνείκαντες σπένδουσὶ τε καὶ θύσαντες ὀπίσω ἀπονοστέουσιν.

49. Ὅρτέων δὲ πασέων τῶν οἶδα μεγίστην τοῦ εἵαρος ἀρχομένου ἐπιτελέουσι, καὶ μιν οἱ μὲν πυρὴν, οἱ δὲ λαμπάδα καλέουσι. θυσίην δὲ ἐν αὐτῇ τοιήνδε ποιέουσι · δένδρεα μεγάλα ἐκκόψαντες ἐν τῇ αὐλῇ ἐστᾶσι, μετὰ δὲ ἀγινέοντες αἰγὰς

τε καὶ οἷας καὶ ἄλλα κτήνεα ζωὰ ἐκ τῶν δενδρέων ἀπαρτέουσιν · ἐν δὲ καὶ ὄρνιθες καὶ εἴματα καὶ χρύσεια καὶ ἀργύρεα ποιήματα. ἐπεὰν δὲ ἐντελέα πάντα ποιήσωνται, περιενείκοντες τὰ ἱρὰ περὶ τὰ δένδρεα πυρὴν ἐνιᾶσι, τὰ δὲ αὐτίκα πάντα καίονται. ἐς ταύτην τὴν ὁρτὴν πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπικνέονται ἐκ τε Συρίης καὶ τῶν πέριξ χωρέων πασέων, φέρουσί τε τὰ ἐωυτῶν ἱρὰ ἕκαστοι καὶ τὰ σημήια ἕκαστοι ἔχουσιν ἐς τάδε μεμιμημένα.

50. ἐν ῥητῇσι δὲ ἡμέρησι τὸ μὲν πλῆθος ἐς τὸ ἱρόν ἀγείρονται, Γάλλοι δὲ πολλοὶ καὶ τοὺς ἔλεξα ἱροὶ ἄνθρωποι τελέουσι τὰ ὄργια, τάμνονταί τε τοὺς πήχεας καὶ τοῖσι νώτοιςι πρὸς ἀλλήλους τύπτονται. πολλοὶ δὲ σφίσι παρεστεῶτες ἐπαυλέουσι, πολλοὶ δὲ τύμπανα παταγέουσιν, ἄλλοι δὲ αἰείδουσιν ἔνθεα καὶ ἱρὰ ᾠσματα. τὸ δὲ ἔργον ἐκτὸς τοῦ νηοῦ τόδε γίγνεται, οὐδὲ ἐσέρχονται ἐς τὸν νηὸν ὁκόσοι τόδε ποιέουσιν.

51. ἐν ταύτῃσι τῇσιν ἡμέρησι καὶ Γάλλοι γίνονται · ἐπεὰν γὰρ οἱ ἄλλοι αὐλέωσί τε καὶ ὄργια ποιέωνται, ἐς πολλοὺς ἤδη ἡ μανίη ἀπικνέεται, καὶ πολλοὶ οἱ ἐς θέην ἀπικόμενοι μετὰ δὲ τοιάδε ἔπρηξαν.

καταλέξω δὲ καὶ τὰ ποιέουσιν · ὁ νεηνίης, ὅτῳ
τάδε ἀποκέεται, ρίψας τὰ εἴματα μεγάλη βοῇ ἐς
μέσον ἔρχεται καὶ ξίφος ἀναιρέεται · τὰ δὲ πολλὰ
ἔτεα, ἐμοὶ δοκεῖ, διὰ τοῦτο ἔστηκε. λαβὼν δὲ
αὐτίκα τάμνει ἑωυτὸν θέει τε διὰ τῆς πόλιος καὶ
τῇσι χερσὶ φέρει τὰ ἔταμεν. ἐς ὀκοίην δὲ οἰκίην
τάδε ἀπορρίψει, ἐκ ταύτης ἐσθῆτά τε θηλέην καὶ
κόσμον τὸν γυναικῆιον λαμβάνει. τάδε μὲν ἐν
τῇσι τομῇσι ποιέουσιν. 52. ἀποθανόντες δὲ Γάλλοι
οὐκ ὁμοίην ταφὴν τοῖσιν ἄλλοισι θάπτονται, ἀλλ'
ἐὰν ἀποθάνῃ Γάλλος, οἱ ἐταῖροί μιν ἀείραντες ἐς
τὰ προάστεια φέρουσι, θέμενοι δὲ αὐτὸν καὶ τὸ
φέρτρον, τῷ ἐκόμισαν, ὑπερθε λίθους βάλλουσι,
καὶ τάδε πρήξαντες ὀπίσω ἀπονοστέουσι. φυλάξ-
αντες δὲ ἑπτὰ ἡμερέων ἀριθμὸν οὕτως ἐς τὸ ἱρὸν
ἐσέρχονται · πρὸ δὲ τουτέων ἦν ἐσέλθωσιν, οὐκ
ὅσια ποιέουσι. 53. νόμοισι δὲ ἐς ταῦτα χρέωνται
τουτέοισιν · ἦν μὲν τις αὐτέων νέκυν ἴδῃται,
ἐκείνην τὴν ἡμέρην ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ ἀπικνέεται,
τῇ ἐτέρῃ δὲ καθήρας ἑωυτὸν ἐσέρχεται. αὐτέων
δὲ τῶν οἰκῆϊων τοῦ νέκυος ἕκαστοι φυλάξαντες
ἀριθμὸν ἡμερέων τριήκοντα καὶ τὰς κεφαλὰς

ξυράμενοι ἐσέρχονται, πρὶν δὲ τάδε ποιῆσαι, οὐ σφίσιν ἐσιέναι ὅσιον. 54. θύουσι δὲ βόας ἄρσενάς τε καὶ θήλεας καὶ αἰγας καὶ ὄϊας · σύας δὲ μούνας ἐναγέας νομίζοντες οὔτε θύουσιν οὔτε σιτέονται. ἄλλοι δ' οὐ σφέας ἐναγέας, ἀλλὰ ἱρούς νομίζουνσιν. ὀρνίθων τε αὐτέοισι περιστερὴ χρῆμα ἱρότατον καὶ οὐδὲ ψαύειν αὐτέων δικαιοῦσι · καὶ ἦν ἀέκοντες ἄψωνται, ἐναγέες ἐκείνην τὴν ἡμέρην εἰσί. τοῦνεκα δὴ αὐτέοισι σύννομοί τέ εἰσι καὶ ἐς τὰ οἰκῆια ἐσέρχονται καὶ τὰ πολλὰ ἐν γῇ νέμονται.

55. Λέξω δὲ καὶ τῶν πανηγυριστέων τὰ ἕκαστοι ποιέουσιν · ἀνὴρ εὖτ' ἂν ἐς τὴν ἱρὴν πόλιν πρῶτον ἀπικνέηται, κεφαλὴν μὲν ὅδε καὶ ὀφρύας ἐξύρατο, μετὰ δὲ ἱρεύσας ὄϊν τὰ μὲν ἄλλα κρεουργεῖ τε καὶ εὐωχέεται, τὸ δὲ νάκος χαμαὶ θέμενος ἐπὶ τούτου ἐς γόνυ ἔζεται, πόδας δὲ καὶ κεφαλὴν τοῦ κτήneos ἐπὶ τὴν ἐωυτοῦ κεφαλὴν ἀναλαμβάνει, ἅμα δὲ εὐχόμενος αἰτέει τὴν μὲν παρεοῦσαν θυσίην δέκεσθαι, μέζω δὲ ἐσαῦτις ὑπισχνέεται. τελέσας δὲ ταῦτα καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφεται καὶ τῶν ἄλλων, ὅκοσοι τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἀπικνέονται. ἄρας δὲ ἀπὸ τῆς

έωυτοῦ ὁδοιπορέει ὕδασί τε ψυχροῖσι χρεόμενος
λουτρῶν τε καὶ πόσιος εἵνεκα καὶ ἐς πάμπαν
χαμαικοιτέων · οὐ γάρ οἱ εὐνῆς ἐπιβῆναι ὅσιον,
πρὶν τήν τε ὁδὸν ἐκτελέσαι καὶ ἐς τὴν έωυτοῦ
αὐτίς ἀπικέσθαι. 56. ἐν δὲ τῇ ἱρή πόλι ἐκδέκεταιί
μιν ἀνὴρ ξεινοδόκος ἀγνοέοντα · ῥητοὶ γὰρ δὴ
ῶν ἐκάστης πόλιος αὐτόθι ξεινοδόκοι εἰσί, καὶ
τόδε πατρόθεν οἴκοι δέκονται. καλέονται δὲ ὑπὸ
Ἀσσυρίων οἶδε διδάσκαλοι, ὅτι σφίσι πάντα
ὑπηγέονται. 57. θύουσι δὲ οὐκ ἐν αὐτῷ τῷ ἱρῷ,
ἀλλ' ἐπεὰν παραστήσῃ τῷ βωμῷ τὸ ἱρήιον,
ἐπισπείσας αὐτίς ἄγει ζῶν ἐς τὰ οἰκήια, ἐλθὼν
δὲ κατ' έωυτὸν θύει τε καὶ εὔχεται. 58. ἔστι δὲ
καὶ ἄλλης θυσίης τρόπος τοιόσδε · στέψαντες
τὰ ἱρήια, ζῶα ἐκ τῶν προφυλαίων ἀπιᾶσι, τὰ δὲ
κατενειχθέντα θνήσκουσι. ἔνιοι δὲ καὶ παῖδας
έωυτῶν ἐντεῦθεν ἀπιᾶσιν, οὐκ ὁμοίως τοῖς κτή-
νεσιν, ἀλλ' ἐς πῆρην ἐνθέμενοι χειρὶ κατάγουσιν,
ἅμα δὲ αὐτέοισιν ἐπικερτομέοντες λέγουσιν
ὅτι οὐ παῖδες, ἀλλὰ βόες εἰσί. 59. στίζονται δὲ
πάντες οἱ μὲν ἐς καρπούς, οἱ δὲ ἐς αὐχένια, καὶ
ἀπὸ τοῦδε ἅπαντες Ἀσσύριοι στιγματηφορέουσι.

60. ποιέουσι δὲ καὶ ἄλλο μούνουσιν Ἑλλήνων
Τροιζηνίοισιν ὁμολογέοντες. λέξω δὲ καὶ τὰ κεῖνοι
ποιέουσι. Τροιζήνιοι τῇσι παρθένοισι καὶ τοῖσιν
ἡιθέοισι νόμον ἐποιήσαντο μή σφιν ἄλλως γάμον
εἶναι, πρὶν Ἰππολύτῳ κόμας κείρασθαι · καὶ ὧδε
ποιέουσι. τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει γίγνεται. οἱ
μὲν νεηνῖαι τῶν γενεῶν ἀπάρχονται, τῇσι δὲ
παρθένοισι πλοκάμους ἱρούς ἐκ γενετῆς ἀπιᾶσι,
τοὺς ἐπεὰν ἐν τῷ ἱρῷ γένωνται, τάμνουσί τε
καὶ ἐς ἄγγεα καταθέντες οἱ μὲν ἀργύρεα, πολλοὶ
δὲ χρύσεια ἐν τῷ νηῷ προσηλώσαντες ἀπίασιν
ἐπιγράψαντες ἕκαστοι τὰ οὐνόματα. τοῦτο καὶ
ἐγὼ νέος ἔτι ὢν ἐπετέλεσα, καὶ ἔτι μευ ἐν τῷ ἱρῷ
καὶ ὁ πλόκαμος καὶ τὸ οὐνομα.